

1 ตุลาคม วันคล้ายวันสวรรคตพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4

1 ตุลาคม 2411 “วันสวรรคต” พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4

“...ยี่ ยี่ มรรณ สัตตทาน์ ตั อนจจริยั, ยโต เอต สพเพสั มคโค, อปมตตตา โหนตุ ฆนเต อาปุจฉามิ, วนทามิ, ยั เม อปรทุธั, สพพิ เม สงโฆ มตตุ...”

“...ความตายใดๆ ของสัตว์ทั้งหลาย ความตายนั้นไม่น่าอัศจรรย์ เพราะความตายนั้นเป็นมรรคา ของสัตว์ทั้งหลาย ขอพระผู้เป็นเจ้าของทั้งหลาย จงเป็นผู้ไม่ประมาทเถิด ดิฉันขอลา ดิฉันขอไหว้ สิ่งใด ที่ดิฉันผิดพลั้ง ขอสงฆ์จงอดโทษสิ่งทั้งปวงนั้นแก่ดิฉันเถิด

เนื้อความบางตอนของพระราชนิพนธ์ “คาถาขอขมาลาพระสงฆ์” ที่เป็นภาษามคธ ของ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระสยาม เทวมหามกุฏวิทยมหาราช ที่โปรดให้อัญเชิญไปอ่านในที่ชุมนุมสงฆ์วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม เมื่อทรงพระประชวรหนัก โดยทรงรับสั่งให้พระยาศรีสุนทรโวหาร (พีค) จดเกล้าพระที่บรรทม

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4

 วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม

วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม พระอารามหลวงประจำรัชกาลที่ 4

พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้รับสั่งทรงขอมาพระบรมวงศานุวงศ์และเสนาบดีว่า
วันนี้เป็นวันพระจันทร์เต็มดวง นักปราชญ์ทั้งหลายก็ถึงความดับเป็นอันมากในวันเพ็ญดังนี้ ควร
พระชนมายุจะหมดจะดับในวันนี้เป็นแน่แล้ว ซึ่งขัดเคืองว่ากล่าวแก่ท่านทั้งหลายทั้งปวงมาแต่ก่อน
นี้ ขออโหสิกรรมกันเสียเถิด อย่าได้เป็นเวรกันต่อไป...

เมื่อพระอาการอ่อนหนัก ก็รับสั่งให้พยุ่งพระองค์พลิกพระเศียรทับพระพาหา เหมือนอย่างพระ
ไสยาสน์ แล้วตรัสว่า เขาตายกัน ดังนี้แล้วให้จุดเทียนชัย แล้วทรงเจริญกรรมฐาน ซึ่งกล่าวกันว่า
พระองค์ทรงกำหนดอานาปานัสสติ คือ การกำหนดลมหายใจเข้าออก ประกอบด้วยภาวนาบทพุท
โธกำกับ จึงทำให้ผู้ที่อยู่ใกล้ชิดในสมัยนั้น ได้ยินแต่เสียงว่า พุท-โธ, พุท-โธ, พุท-โธ ฯ แล้วพระสุ
รเสียงค่อยแผ่วเบาลงๆ ได้ยินแต่เพียงคำว่า โธ-โธ-โธ ฯ แล้วเสด็จสวรรคตด้วยพระอาการอันสงบ

พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหามงกุฎ พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระสยาม
เทวมหามงกุฎวิหยมหาราช เสด็จสวรรคต เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 1 ตุลาคม 2411 เวลายามหนึ่ง วันนั้น
เป็นวันมหาปวารณา ณ พระที่นั่งภาณุมาศจรัญญู ในพระบรมมหาราชวัง พระชนมายุเวียนมา
บรรจบครบ 64 พรรษาเต็มบริบูรณ์ตามจันทรคติ

ข้อมูลและภาพจากเพจ : วัดราชประดิษฐสถิตมหาสีมาราม

เผยแพร่ในระบบออนไลน์ครั้งแรกเมื่อ 1 ตุลาคม 2561

ผู้เขียน เสมียนอัคนี

เผยแพร่ วันอังคารที่ 1 ตุลาคม พ.ศ.2567

https://www.silpa-mag.com/this-day-in-history/article_3007